Ч 57. Чернівцї, вівторок дня 12. (24.) марта 1896. Ричник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

З ради державної.

Допись „Буковини“.

(Буджет державний. Справа конґруи і пенсий для вдів і сиріт по сьвящениках. Відписуване податків задля шкід елементарних. Реформа виборча. Совістність „Дѣла“).

Віденъ 21-го марта 1896.

Буджет державний буде полагоджений на понеділковім засїданю палати посольскої 22-го марта і сейчас внесений в палаті панів. Проте і не треба буде жадати нової провізориї. В розправах над буджетом сегорічним не були посли рускі в можности забрати голос. Пос. Вахнянин мав говорити при міністерстві віроісповідань і просьвіти, пос. Барвіньский при міністерстві рільництва. Однакож дискусию замкнено, заким на наших послів прийшла черга говорити. Посли наші були проте змушені представити постуляти народу руского на поли просьвітнім і економічнім поодиноким міністрам в меморандах.

Справу конґруальну внесе правительство мабуть ще перед сьвятами враз з предложенєм о поправі плат професорів шкіл середних і висших. Єсть проте певність, що доля нашого духовеньства буде поправлена. В справі пенсий для вдів і сиріт по сьвящениках руских впливають представленя від поодиноких деканатів. Жаль тілько, що дїло се веде ся дуже пиняво. Доси вплинуло таке представленє від львівскої консисториї митрополичої. Другі дві консисториї мабуть не залишать внести і з своєї сторони подібні представленя. Нинї наспіло представленє деканату сокальского на руки пос. Вахнянина. Але належало би всім деканатам заняти ся сею справою з всякою енерґією. Тепер найдогіднїйший до того час. Толкущему отверзеть ся. В Австриї се річ практикована, що дають лиш тому, хто упоминає ся. Пос. Новаковский вніс на руки пос. Вахнянина дві петициї громад Вишатич і Торок о відписанє податків за рік 1896 по причинї елементарних шкід, огню і пошести миший. Таких петиций могло би також впливати більше з тих сторін, де люди рік-річно терплять тяжкий передновок. Наколи вже не можна упоминатись о відписанє податків, то можна задля нужди просити о беззворотні запомоги. Чехи видерли сего року з скарбу державного до 200.000 зр. для громад, що потерпіли від повени і градів в минувшім роцї. Лиш Галичина спить. По нашій думцї помогло би ся селянам нашим в той спосіб більше, чим через віча, що хлїба не дадуть.

Нинї (20-го марта) засїдає комісия для реформи виборчої. Сама реформа вже покінчена. Референтом вибраний пос. Гец. Проект правительства принятий майже в цїлости. Слугам дано право голосованя. Реформа виборча буде внесена зараз по сьвятах великоднїх. Перед сьвятами (до 27-го марта) прийдуть на порядок дневний ради державної ще ось такі справи, як: побільшенє фонду меліорацийного, закон о купнах на рати, закон о дорогах доконечних (Nothwege-Gesetz), будова зелїзницї Ходорів-Підвисока, закон о віденьских комунїкацийних средствах і справозданє комісиї леґітимацийної.

„Дѣло“ дивувалось недавно, що посли рускі не забирали сего року голосу при розправах буджетових. Ми витолкували вже в горі сей факт, але чудуємось з своєї сторони, чому п. Поступишин не поінформував „Дѣла“ так як належить ся. Тодї і не потребувало було „Дѣло“ виступати з замітами. Журилось оно також тим, що недавно при поіменнім голосованю в палаті голосували лиш два посли рускі (Барвіньский і Романчук), кажучи догадуватись читателям своїм, мов то другі посли абсентують ся. Тож простуємо се донесенє „Дѣла“ і подаємо се до відомости, що пос. Вахнянин лежав тогдї тяжко недужий у Львові, що пос. Манди-

Зломане жите.

Образець з недавної минувшости.

Пан Кашубинський, властитель села Кашуби, ходив по комнатї своєї жінки великими кроками і пристаючи що раз, піднесеним голосом більш кричав, чим говорив до своєї жінки:

— Ти тому всьому винна! Ти! Ще раз повідаю, що нїхто иньший, лиш ти! Хам проклятий! Гадина! І він посьмів піднести очи на мою Амельку?! Я єму не боронив приходити до двора, до моїх хлопців, що нїби то разом ходили до школи, і ось — диви — що захотїлось хапокнишови?! Шляхецької крови! дочку гербову він собі углядїв на жінку! Хам! Але скорше мене побачите на марах, як щоби я позволив на таке знеславленє мого роду!

І знову почав ходити вколо комнати, як би не зважав на жінку, що присїла в кутї на канапцї і потонула лицем до неї.

Панї Кашубинська знала свого чоловіка аж надто добре, тож в тій хвили не вважала потрібним відзивати ся, щоби відперти до неї звернені напади за дочку, і з єї сторони було чути тілько часті глубокі зітхненя.

Пан Кашубинський задержав ся знову над нею і своїм тубальним голосом скричав:

— Кажи! кажи! не ти тому винна? По що було хама приймати? по що було позволяти на ті забави, таньцї, проходи? Они через то мали час зблизити ся до себе, і він, хам, через то осьмілив ся і — от чого захотїлось єму!

Панї Кашубиньска знову лиш зітхнула, але вкінци і єї терпеливість вичерпала ся і здержуючи гнїв, що в ній кипів, сказала:

— Чому-ж ти лиш мене винуєш у тім? Чому не скинеш хоть троха вини на себе?

Кашубинський відскочив:

— Я, я? я завинив? А то яким чином?

— А хто перший спонукав Костя до того, що він почав до нас заходити? Він ще не покінчив пятої кляси, а вже тут приходив; а єґомосць нераз і посилав по него, щоби нашим пустим хлопцям Кость був гамульцем в збиточних забавах, бо що правда, его поведенє було таке поважне, що і ти не дуже то і поглядав за ними, колись знав, що Кость з ними... А нехай-но єґомосць нагадає собі, що не я старала ся о поміч для него, а радше для его матери, бо він сам властиво нїколи не потребував нашої помочи, лише ти, а кола ми й старали ся єму що підопхнути, то він або впрост відкидав, або як найскорше відсилав. Але для Гречанки хто посилав то дрова, то податки оплачував? Нераз же казав ти менї із спижарнї посилати їй всяких запасів. То я тому винна?! а більше нїхто?!

Кашубинський змяк на ті слова, що якби зимним потоком поплили на его голову, тож відсапнув і зачав знову кружляти по комнатї. По добрій хвили почав:

— А хто-ж би гадав, що то аж до того дійде?! Як можеш мене винувати?! То що з того, що я біднїй вдові післав там часом дещо? Або то не християньска річ бідному помогти? Таж того нас вчить і сьв. письмо.

— Або то лиш одна бідна вдова в селї? Сама іно Гречанка бідна? Мало-ж то їх? А прецінь жадна не мала тілько ласки в дворі, що она!

— Бо... бо... бо..—тут зацукав ся пан Кашубинський і не знав, що сказати на свою оборону, тож мовчки ходив дальше. Але живо зачав знову:

— Нехай чорт бере ту конституцию! По що то було заводити якесь рівноуправненє? Хто видїв хама вчити, коли єму і без науки добре? От не лїпше було би і для мене і для него, як би до школи цїлком не ходив! А то вигадали: хлопови вчити ся! Правда: я гадав: от талановитий хлопчиско, нехай вчить ся, та будуть мати мої селяни свого сьвященика; але щоби він відважив ся аж на то, то менї і через голову не перейшло... Гм! Я винен? Нї! я не винен! Але хто-ж винен? Хиба сама Амелька?

Підійшов до дверий, що вели до дальшої комнати. Відчинив їх, а рівночасно дало ся чути хлипанє і придушений плач дївочий.

— Амелька! — крикнув Кашубинський. — ходи сюда!

По хвилї вийшла звідтам панна Кашубинська, вісїмнайцятьлїтна дївчина, котрої очи були сильно червоні від плачу. Дївча вийшло і стануло коло порога.

— Но! і скажи менї, звідки він набрав тілько сьмілости до тебе! Що єму приплентало ся до голови?

Амелїя не відзивала ся.

— Хам проклятий! — відозвав ся знову Кашубинський. — Як він сьмів піднести очи

чевский задля слабого здоровля рівно-ж не був ще тоді у Відни, а що пос. Охримович відтягнув ся лиш від голосованя. Тількож годі жадати від „Дѣла“ совістности в донесенях, коли оно з гори поставило собі за задачу, казати всякі можливі клевети на послів руских, що не солідаризують з політикою „Галичанина“.

З МІСТ І СІЛ.

—o—

*Другий лист з села до редактора „Буковини“.**)

Змінили ся села наші.

Чи знаєте Ви, пане редактор, наші галицкі села? Ті чудові, мальовничі села, що поховали ся по ріжних ярах над річками і потоками, попритулювали ся до підніжа лїсистих узгір, або сьміливо порозкладались на широких урожайних рівнинах, край битих твердих гостинцїв? ті затишні наші села з їх повільним непоквапним житем, де все воловим ходом, неслідним а певним і статочним, поступає наперед, села, що їх сам поступ і культура немовби полишила на боцї, не маючи змоги вгамувати пари та громовини, що гонять їх вихром дальше? Гонїть! — мов сказали наші села — щоб то лиш на здоровля вийшло! — і лишились на боцї, зажити своїм житем, що то приворкне, втихне, а таки мчить ся в даль. Знаєте! бо хтож з Русинів не знав би, не любив, не поважав тих чарівних сїл наших, де згуртувалось цїле єство народу нашого? Хто з тих, що почує в собі непоборину силу і охоту працювати для свого народа — не узнає конечної потреби іти в село пізнати то gros нашої армії в її походї по культурні здобутки?

Мабуть і Ви так симпатизуєте з нами селюхами, а в часописи Вашій так радо даєте місце всяким дописям, листам, спостереженям та гадкам сїльских людий. І справедливо, бо село з своїми людьми се иньший сьвіт з своїми поглядами, навичками, з своїми упередженями і бідою; треба їх пустити, най самі за себе говорять, а все те для міских людий з-за зеленого стола незвичайно може бути цїкаве. А й село нинї не то, що его ті люди перед трицять роками за дитинних лїт своїх бачили. Цивілїзация робить своє, пре ся дверми і вікном у село, а вже перед ведуть як звичайно, з культурою, торговцї-гандлярі. Де дїлись ті села немов дошками від сьвіта забиті, куда в ряди-годи хиба онучкарміняйло загостив своєю бідою-однокінкою, та радував сїльских жінок, дївчат та дїтвору цукорками, стрічками, ковтками та кусничками мила? Де дїлись коршми-аренди з великими заїздними брамами, де хиба горівки та соли можна було дістати, а подорожний на попасї хиба сметаною та яйцями міг покріпити ся? Все змінило ся нинї до непізнаня! Гандлярі-яєчники з своїми скриньками день в день переїздять село вздовж і поперек, а нема села, де би кромі звичайних річий, як муки, перцю, цукру, нафти і рижу, що став ся насущною стравою нашого селянина, не дістав також гербати і кави а подекуди навіть волоского макарону і ванїлїї, не того хлопского чоснику і цибулї, але правдивої паньскої ванїлїї.

Жидівскі крамарі по селах а наші селяни.

Крамарство се перша аванґарда нової культури, та на жаль оно концентрує ся нинї по селах майже виключно в жидівских руках, в котрих з змагаючим ся отверезїнєм народа та по частиннім бодай упадку культурної сили „сьвятої“ коршми знайшли собі дуже вигідний і затишний захист визиск і деморалїзация. Жиди цїлою навалою кинулись на села шукати наживи в крамарстві. Нема села, де би жид не удержував крамницї, а суть села, де нема й тисячі душ населеня, а там проте буває по чотири і більше крамниць жидівских. Тут находять жиди не лиш достаточне удержанє для себе і родин своїх, а по більшій части доробляють ся навіть маєтку. Зваживши, що продукти, які наш селянин в тих крамницях набуває, поза сіль, нафту, перець, мило, і ще деякі дрібницї не виходять, то справдї мало хто може собі представити, в як високім степени управляє ся в тих крамах визиск, коли з так невеликого обороту жиди тягнуть для себе величезні зиски. Визиск сей тим легше їм провадити, бо в наших селах при недостачи зарібку, а тим самим і готового гроша, провадить ся торговля майже всюда на заміну за рільничі продукти в натурі. Тож такий жидівский крамар забирає у наших людий за пів дармо: збіже, покладки і иньші продукти їх господарства домашнього, обмінюючись з ними товарами послїдного, найлихшого сорта, лихої, ошуканної ваги та високої цїни. Крім того, усе крадене в селї находить у него певне місце збуту. Сюда несуть дївчата і дїти крадені у мамів покладки за стрічки, бинди і цукорки, парубки і молодицї зносять крадені у батьків та чоловіків ґарци та ґілетки збіжа, а нерідко і сусїдска курка або иньша чужа річ заблукає до проворного жидка-крамаря. Ремесло се тим легше їм удає ся, що день в день не виймаючи недїлї, бігає крамар-жидок з кошеликом за яйцями хата від хати, де під неприсутність родичів та ґаздів ждуть їх дїти і челядь, щоб потайки продати крадені річи. Справдї вся гниль моральна, ошука і визиск, широкою струєю розливаєсь по наших селах із тих нових твердинь культурних. Се один з найбільше ненаситних пауків, що безупинно ссуть кровь з нашого селянина.

Перші піонїри нашого стану купецкого по селах.

Не диво-ж, що при такім складї річий, торговля стала у нашого народу за одно з ошуканьством, а хоть нарід як упав в дечім морально, то все-ж мало єсть між ним таких, що і собі кидались би до крамарства, котре, як сами видять, єсть простим рабівничим визиском власних братів. До такого промислу спосібнїйші показують ся сїльскі сурдутовцї, по більшій части морально звихнені. Десь якийсь ексучитель, писар громадский, двірский официялїст та иньший який того рода „інтелїґент“, кидають ся перші робити конкуренцию жидам, розуміє ся, в визискуваню людий. Попри них іде вже і меньша братія, хлопи сїромахи, але по більшій части лиш такі, що отирались десь попри інтелїґенцию, бодай з „повяту“ навчили ся штуки занюхати легку наживу. Ось перші піонїри нового у нас стану купецкого, який уважає дехто з інтелїґенциї за потрібне між Русинами витворити. Навіть популярні видавництва заохочують людий до крамарства, представляючи, що там леда наймит малим грошем в коротцї може доробити ся маєтку. Кому-б не усьміхала ся така будучність? Людий охочих до наживи з сьвічкою не шукати. На оклик старших братів відгукують ся ту і там охочі, але чи з таких адептів торговлї вийде великий хосен для народа, можна сумнївати ся. Буде хиба ся ріжниця, що дотепер пили з него кров жиди, а від тепер зачнуть пити свої. Так показує ся, що у нас жиди, справжні „культур-

*) Перший лист гл. чч. 30. і 31. *Буковини*.

свої на тебе? Хиба-ж він говорив тобі коли що таке?

— Говорив — прошепнула дївчина.

— І ти не плюнула на него? не копнула его?

Дївчина знову мовчала, опустивши очи до долу.

— Видиш, видиш! ти найбільше тому винна, бо кобись була відразу дала ему порядну відправу, була би ти увільнила себе і мене від тих неприємностий.

Амелїя не відповіла й тепер нїчого, але піднесла очи, а в них видко було, що з якимсь неприємним чувством она поглянула на батька.

— Но! іди з Богом спати! памятай, що поступилась не так, як пристало на шляхтянку добре уроджену. Як довго він буде тут в селї, не виходи нїгде, щоби той хам ве поважив ся більше з тобою говорити; та як коли посьміє вступити на моє обійстє, то кажу его псами нацькувати... Іди!

Але Амелїя не йшла, тілько як божевільна, простягнувши руки перед себе, підбігла к матери, і з криком: „Мамунцю, мамунцю! я того не пережию!“ впала матери на колїна.

Кашубинський налякав ся і підбіг до канапи, на котрій сидїла мати і держала в обіймах дочку. Він не розумів що стало ся: він був певний, що дочка его плаче з досади і зневаги, що хлоп-селянин, питомець семинарицький, просив батька о її руку. Він анї гадав, що добре уроджена шляхтянка може полюбити сина бідної вдови зпід соломяної стріхи.

— Що їй стало ся? Що? кажи, дитинко моя! — тревожно і журливо запитав отець.

Мати перечувала, що страшна правда мусить викрити ся перед батьком і хотїла відтягнути ту хвилю на иньший час, а може й на завсїгди, тому живо сказала до него:

— Іди, подай води!

Кашубиньский побіг скоро до стола, де стояла карафка з водою, а налявши склянку через верх, поніс її до дочки, а руки ему так дрожали, що водою зілляв майже цїлу свою дорогу від стола до канапи. Тимчасом мати шепнула дочцї: „Дитинко, цить! може то ще направить ся“.

Але дївчина не послухала і пристрастно відповіла:

— Мамунцю! серце менї пукне з жалю, бо я его так люблю!

Почув ті слова отець і став як вкопаний. Кров ему вдарила до голови, він блиснув очима якось дивно, затиснув зуби і крізь них вицїдив гнївно слова:

— Ти его любиш? Ти? хама?

І з цїлою силою кинув на ню склянкою, що держав в руцї. Склянка вцїлила дочку в голову а відскочивши впала з бренькотом на поміст, розсипуючись в дрібні куснї.

— Ти хама любиш? сичав розлючений Кашубиньский, і вхопивши дївчину за спадаючі з голови коси шарпнув так сильно, що дївчина зі стоном скотилась з колїн матери на землю. В тій самій хвилї замахнув ся на ню ногою з таким розмахом, що коли-б її не заступила Кашубиньска, на місци був би її убив. Але та обома руками з цїлої сили відопхнула розлюченого вітця і закликала:

— Уступи ся, бо челядь закличу!

То спинило батька: Кашубиньский не хотїв, щоби хто дізнав ся о тім в дворі. Він уступив ся, але злість его з него не уступила ся. В тій хвилї міг він і убити свою наулюбленнїйшу дитину, так чув ся пониженим через те, що его дочка полюбила хама!

— Згинеш, а того не діждеш, щоби я на таке позволив! І вийшов з комнати, тріснувши дверми так, що аж вікна задзвенїли.

Аж тодї мати взяла ся відтирати дочку, що лежала на землї. Вхопивши фляшку з водою она приткнула її до уст, вливаючи воду на силу. Підскочила до шафки, взяла з відтам фляконик з сильним оцтом, і почала натирати її скрань. Дївчина лежала на потовчених куснях скла, але не віддихала. Отже мати ужила всеї своеї сили, щоби її піднести на канапу, що їй з тяжким трудом вдало ся.

Тодї отворила двері, котрими що йно вийшов отець і крикнула придавленим голосом:

— Бій ся Бога! ходи, бо она не жиє вже!

— А нехай згине! — зашипів голос.

— Таж то твоя дитина! — закликала мати.

На ті слова Кашубиньский вбіг скілько міг скоро, а припавши до неї, відразу розірвав станик, що стискав грудь дївчини, і почав її натирати попід серце, а рівночасно шепнув до жінки: Пішли по доктора!

Кашубиньска позмітала кусники побитого скла, а коли вже все позбирала, задзвонила на слуги.

В чверть години гнав повіз, запряжений в найлїпші двірскі конї до поблизького міста — по лїкаря.

(Дальше буде).

треґери“. Їх заходом маємо уже по селах жмикрутів-лихварів своїх, а тут ще готові ми дістати й крамарів-ошуканців, незгірших від жидів. Русин до всего пізний Іван: що другі кінчать, він нагадує ся, чи собі сего не починати, але до ьитвореня приватного купецтва зовсім за пізно взяв ся.

Які крами треба би нам закладати?

В нинїшних часах, де, як Ви се в недавних фейлетонах „Україна Irredenta“ і „Що з сего лишить ся“ вказали, заповідають ся проблески — будучого перестрою суспільного ладу в новім столїтю, не пора нам витворювати, приватну торговлю, перекупнїв-посередників та баришівників. Торговля нинїшна повинна бути в руках суспільности під окликом борби з визиском і дорожнею, наближеня запотребованя і консумциї до продажи і продуцента. Торговля, на сих основах поставлена, витворить нам цїлий стан торговельників, але будуть то люди ідеї, слуги суспільного добра, злучені в одну фаланґу борців против визиску. Не час нам прото витворювати миршавих крамарів приватних, що потягаючи жидівский товар з малих місточок, ще може на лихварский кредит, будуть его розпихати за добрі гроші по селах і або збивати будуть маєтки або, не могучи видержати конкуренцию з жидами, будуть нидїти материяльно і морально та наносити сяк чи так більше шкоди як пожитку свому народови. Нинї конечно закладати нам крами — при товариствах пожичкових, поміч на лад Райфайзена, при читальнях Просьвіти або і брацтвах церковних, так щоби властителем краму стало з часом цїле село. Там товари продавані по найнизших цїнах, задержували-б половину гроша в кишенях консументів, а зиски по уплатї адмінїстрациї повертались би на продуктивні цїли усїх громадян. Крами такі, получені в звязки центральні, не ограничали-б з часом своєї дїяльности на продаж перцю, нафти, цукру і иньших дрібниць, а обіймали-б з часом цїлу торговлю збіжем, яйцями, прядивом і иньшими продуктами нашого рільника, а могли би також посередничити в продажи опасової худоби на столичних торгах. Так поведене крамарство стало-б у нас справдї відновленем занедбаної галузи добробиту народного, а не як в торговли приватній средством визиску. Так зорґанїзоване крамарство захопило-б в свої руки продукцию і консумцию нашого народа, стало би чинником, з котрим числили би ся фабриканти і доставцї. Оно з часом усторонило-б а бодай зменьшило би імпорт товарів заграничних, а скріпило продукцию рільничу і розбудило краєвий промисл домашний і фабричний.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 23. марта 1896.

Краєвий президент ґр. Ґоєс був дня 18-го с. м. у цїсаря на авдиенциї, а сегодня вертає поспішним потягом до Чернівцїв.

Приготовляючий курс до рускої ґімназиї отворить ся у **вівторок дня 24-го с. м.** Просимо длятого всїх тих, що зголосили ся до курсу і котрі ще не зголосили ся, а мають охоту вписати ся до рускої ґімназиї, щоби явили ся у вівторок, дня 24-го с. м. о пів до 5 год. пополудни в народній школї при улици палати краєвої. (Landhausgasse).

Знов поголоски про ґр. Ґоєса. Наші читателї пригадують собі, як нам приходило ся простувати вість, що наш президент ґр. Ґоєс має стати президентом Шлеску. Ми тодї вказали також на жерело тих поголосок. Сими днями розійшла ся знов поголоска, що намістник Долїшної Австриї ґр. Кільмансеґ має уступити, ґр. Ґоєс має заняти его місце, а наш маршалок краєвий Лупул стати краєвим президентом. Ми доходили жерела тих вічно повтаряючих ся поголосок, і знов бачимо, що они вийшли і сим разом з волоского табору; редактор нїмецкого орґану Волохів був у Відни і привіз таку качку. Мабуть не треба ще простувати сю хибну вість; але характеристичне, що Волохи досить не двозначно виказують, які порядки они хотїли-б мати на Буковинї. Ледви удало ся правительству хоч трохи утихомирити горячу борбу національну, а тепер вже мало-б оно цїлу свою роботу одним махом знищити? Сего чей же жаден розумний чоловік не може припустити! На щастє Буковини сї бажаня буковиньских олїґархів-румунїзаторів ще досить довго остануть ся лише бажанями....

З буковиньскої кр. ради шкільної. На засїданю дня 18-го с. м. признано пятилїтні додатки: ґімназияльному професорови Іванови Келеру в Радівцях другий, надучителеви Йосифови Густинови у Фірстентенталю другий, уч. Іванови Молдован в Горішнім Викові другий, надучителеви Антонови Шабо в Гадікфальві четвертий. На шкільні цїли удїлено позички громадам Волоцї н. Ч. 600 зр., Суховерхови 400 зр., а Давидівцям 500 зр. Дїйстними учителями іменовані Тит Коморошан в Горішнім Городнику, Василь Кирстяк в Білцї, Іван Колибаба в Старих Фратівцях, Іван Штефуряк в Білцї і Евгеній Немеш в Йорданівцях: стабілїзовано мол. учительку Февронїю Велегорску в Білцї. Зізволено заміну посад учителям Стефанови Семенюкови в Чорногузах і Володимирови Григоровичови у Витилівцї. Вкінци полагоджено поменьші справи.

Товариство бук. лїкарів відбуде в четвер дня 26-го с. м. засїданє, на котрім др. Володимир Филипович буде мати відчит з хірурґічної патольоґії.

В память Тараса Шевченка устроюють рускі товариства в Стрию концерт дня 26-го с. м. пре співучасти членів „Львівского Бояна“.

Вісти з руских кольонїй в Америцї. О. І. Констанкевич, як доносить „Свобода“, виїхав 25. лютого з Шамокін до Чікаґа, щоби зорґанїзувати там руску кольонїю, бо Русинів там має бути досить значне число. (Місто Чікаґо числить тепер 1,750.000 мешканцїв; в 1860р. мало лише 100.000), — В Олїфантї дня 18-го лютого відбули ся вибори, в котрих взяли й Русини живу участь, і ня уряд директора став вибраний п. Юрій Хиляк, касиер „Руского народного Союза“. — На „Еміґрацийний дім“ руский в Америцї зібрали колектою рускі патриотки панї К. Констанкевича і Федькова в Шамокинї 65 долярів і 85 центів. Се вже друга поважна сума, яку ті патриотки зібрали на „Еміґрацийний дім“.

Voința Bucovinei буде називати ся нова волоска ґазета, котра почне виходити від 1-го квітня с. р. в Чернівцях. Вже від довшого часу — ми се свого часу докладно обговорювали — ширить ся між румуньскою інтеллїґенциєю роздвоєнє: на старших і молодших. Коли хто спитає, в чім має бути ріжниця між ними, то на се найдемо найлїпшу відповідь в письмі б. редакто-Gazet-и Bucovinei, котрий виступаючи з тої редакциї попращав ся з своїми читателями в отвертім письмі, де закинув старшим проводирам румуньским, що они не вміють як слїд берегти прав румуньского народу, а дбають лише о своє верховодство, що они за умірковані і т. д. Значить, напрям нової ґазети Vointa Bucovinei (Буковиньска Воля) має бути радикальнїйший, тон острійший, хоч всїм знано, що й Gazeta Bucovinei не грішить умірккованем.

Філїя Товариства „Просьвіта“ в Станїславові рішила на засїданю дня 5-го с. м. устроїти в честь памяти Т. Шевченка, збори членів, получені з відчитами економічного господарского і лїтературного змісту. Збори ті відбудуть ся дня 25-го лат. марта о годинї 1. з полудня в сали Седельмаєра.

Забобони на превеликий жаль у нас ще не перевелись. Хоч як просьвітителї народу навчають темних, відводять їх від всяких нерозумних звичаїв і сполучених з ними нещасть, то все таки знаходять ся селяни, що вірять у всякі забобони. Хтось розширив між народом в околицї Пояна-Мікулї небилицю, що в лїсї коло Бакау в Румунії закопані гроші. Ті гроші, кажуть, заперті на замок, котрий можна лише так отворити, що прикладає ся до него невний рід хрущів. Люди, що хотїли би легким коштом відразу стати богачами, повірили сїй нїсенїтницї і давай замовляти за дорогі гроші таких хрущів. А жиди-купцї і раді з того, що можуть на темних людях заробити легко добрий гріш і добувають тих хрущів для селян. Се подаємо до відомости всїм тямучим людям та просимо їх просьвітити нарід, аби не пускав ся в погоню за маєтком, там, де его нема і притім не тратив марно свого гірко заробленого гроша.

Про заводи між буковиньским населенем. Ми оногди доносили, що вийшла дуже інтересна книжка яко третїй том буковиньских статистичних праць зпід пера професора національної економії і статистики при черновецкім унїверситетї, д-ра Рошмана-Гербурга і краєвого радника Антона Захара. Тепер подаємо дещо цїкавого з тої книжки, іменно про заводи буковиньского населеня: Після конскрипциї з 1890 р. жиє на Буковинї 646.581 людий, котрі займають ся головно чотирма заводами. Рільництвом і лїсництвом займає ся 489.522, т. є. 75·71%; індустриєю 71.754, т. є. 11·11%: торговлею і т. п. 46.906, т. є 7.25 %; публичні, військові і вільні уряди мають 38.409 людий, т. є 5.93%. Кожда з тих заводових кляс розпадає ся знов на дрібнїйші ґрупи. З першої кляси рільників і лїсничих займає ся господаркою сільскою, плеканем худоби і огородництвом 483.082 людяй, але з них справдї виконує свою роботу лише 288.749 т. є. 59·7%; лїсництвом займає ся 6433 людий, але з них фахово працює лише 2588, т. є. 40·2%; риболовством займає ся 7. Як бачимо становить ґрупа рільників і торговельників худобою найповажнїйшу часть нашого населеня і она надає також краєви характер рільничого краю. Про иньші занятя поговоримо иньшим разом.

Таємнича история. В тягаровім поїздї, що їхав з Дебречину до Тісафіред на Угорщинї, вибух огонь. На щастє спостережено огонь завчасу і придушено. Коли однак потяг рушив дальше, спостеріг один кондуктор, що якийсь пес біжить за потягом. Старали ся ріжними способами его відогнати, але дармо. На слїдуючій стациї оповів кондуктор се начальникови стациї. Сей казав перешукати ваґон, коло котрого пес все біг. Коли витягнено одну скринку, пес зачав жалібно скавулїти. Длятого отворили скринку і знайшли в нїй 8—10-лїтну дївчинку. Зпочатку думали що она нежива, але опісля вислїджено, що дївчину одурено наркотиками. Лїкарі припровадили дївчину до памяти. Тепер веде ся в тій справі строге слїдство..

Лїцитациї виписані на маєток: Шміля Тененбавма в Кіцмани на дни 29-го мая і 26-го червня с. р.; виклична цїна 312 зр.; — Івана Лойовского в Тораках на дни 8-го мая і 12-го червня с. р.; виклична цїна 516 зр. 34 кр.; — Мойсея Маєра Біндерера в Чернівцях на дни 27-го квітня і 1-го червня с. р.; виклична цїна 4000 зр.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 23-го марта 1896 року.

Відень. Мінїстер шкільництва бар. Ґавч видав розпорядженє в справі допущеня женщин до іспитів зрілости під услівями, що скінчили 18 лїт житя, предложать сьвідоцтво з укінченя приватної ґімназиї або що кандидатка відбула відповідні науки приватно. Коли-б дирекция ґімназияльна не приняла подaня кандидатки, можливий рекурс до мінїстерства. Не вільно однак увільняти кандидаток від іспиту з якого небудь предмету; не вільно також писати в сьвідоцтві, що кандидатка „спосібна до учащаня на унїверситет“. Небавом появить ся також мінїстерияльне розпорядженє, котрим зміняє ся плян науки в реальних школах в гуманїстичнім напрямі.

Відень. В комісиї для реформи виборчої принято внесенє пос. Рутовского, аби місто Краків з судовими округами: Краків, Лїшки, Подґурже і Скавина вибирали в пятій куриї безпосередно. — Принято з малими змінами цїлий проект реформи виборчої. Ґенеральним референтом в повній палатї вибрано лїберала пос. Ґеца.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 18-го марта 1896.

	Львів.		*Чернівцї.*	
Пшениця . .	від 7.50	до 7.85	від 7.30	до 7.40
Жито . . .	„ 6.20	„ 6.65	„ 5.90	„ 6.05
Ячмінь бров. .	„ 5.50	„ 6.—	„ 5.50	„ 5.60
Ячмінь простий	„ 5.—	„ 5.20	„ 4.80	„ 4.90
Овес . . .	„ 5.90	„ 6.25	„ 5.30	„ 5.40
Ріпак . . .	„ 8.75	„ 9.25	„ 9.10	„ 9.30
Горох . . .	„ 5.—	„ 8.—	„ 5.—	„ 6.—
Вика . . .	„ 4.75	„ 5.—	„ 0·—	„ 0.—
Льнянка . .	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Біб	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Бобик . . .	„ 4.25	„ 4.75	„ 0.—	„ 0.—
Гречка . . .	„ 7.—	„ 7.25	„ 0.—	„ 0.—
Конюшина черв.	„ 30.—	„ 35.—	„ 29.—	„ 33.—
Конюшина біла	„ 35.—	„ 50.—	„ 0.—	„ 0.—
Конюш. шведск.	„ 30.—	„ 35.—	„ 0.—	„ 0.—
Кукуруза нова	„ 5.—	„ 5.50	„ 4.20	„ 4.30

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісімки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.